

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 250
 Mesečno . . . " 1.—
 Zmaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . " 15.—
 Posamezne številke
 -- 10 v. narj. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 --- popust. ---
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Abonement in upravnništvo: Maribor
 Koroska ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 23. avgusta.

Italijansko bojišče.

Napadi druge in tretje sovražne armade ob Soči se nadaljujejo z največjo ljutostjo. Najmanj štirideset sovražnih divizij se je v štirih dneh med Avčami in morsko obalo navalilo proti našim črtam. Dočim je včeraj med Vodiciami in Vrtojbo v sredi bojne fronte imela besedo večinoma samo artilerija, se je bitka na obeh krilih nadaljevala tem srditeje. Pri Avčah je sovražnik opetovano brezuspešno navalil na naše čete; bil je vselej vržen nazaj.

Pač pa se mu je na gorski planoti Vrh po srečilo spraviti do veljave njegovo nadkrijujočo moč glede števila čet ter pridobiti prostora v smeri proti jugu. Za vsak korak zemlje se je bil težak in srdit boj moža proti možu. Ravno tako srdito je bilo bojevanje ob obeh straneh spodnjega toka Vipave, zlasti na Kraški gorski planoti, kjer je bival v sredi svojih hrabrih čet Njegovo Veličanstvo cesar in kralj. Vedno iznova so navalile nove italijanske napadalne kolone na železni zid braniteljev. Večkrat se je že naši čuječi artileriji posrečilo odbiti sovražni naval. Če se je pa kje posrečilo sovražniku vdreti v naše jarke, so ga naše rezerve vrgle z bajonetom zopet ven. Trajno slavo so si pri teh protisunkih med drugimi priborili dunajski poljski lovski bataljon št. 21 ter oddelki polkov št. 93 (Olmuc) in št. 100 (Krakov). Vse postojanke na Krasu so ostale trdno v naših rokah. Italijanske žrtve dosežajo one v najkrvavejših soških bojih.

Vzhodno bojišče.

Vzhodno od Soveje ob obeh straneh gornje. Susite in južno od Ocne je sovražnik ponavljal svoje sunke; bil je povsod odbit in je imel velike izgube.

Srditost bitke pojema.

Dunaj, 23. avgusta.

Iz vojnega stana poročajo danes zvečer: Srditost bitke ob Soči je danes nekoliko pojenjala.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berolin, 24. avgusta.

Francosko bojišče.

Na angleški fronti so izbruhnili zopet izredno hudi boji. Angleži so vzhodno od mesta St. Julien in ob cesti Ypern—Menin močno upognili nemško fronto.

Pri Verdunu je po vročih bitkah prejšnjih dni nastopil mal odmor. Zvečer je začela sovražna artilerija zopet močno delovati. Francoska infanterija je na cesti Vacherauville—Beaumont udrla v prednje nemške jarke.

Vzhodno bojišče.

Rusi so zažgali vasi vzhodno od ceste Aa in so nato izpraznili svoje postojanke do črte Oding—Bigaun. Nemci so brez boja zasedli izpraznjene jarke.

Macedonsko bojišče.

Pri vročini 60 stopinj Celzija je bilo bojno delovanje bolj slabo. Samo ob kolenu Črne je oživel artilerijski boj.

Nova ruska ofenziva?

Lugano, 23. avgusta.

„Corriere della sera“ poroča iz Petrograda, da se vsak dan pričakuje izbruh ofenzive na ruski fronti.

Kaj dela grof Czernin?

Dunaj, 22. avgusta.

Papežev mirovni predlog je sprejela nemška vlada, kakor se je Michaelis izrazil pred glavnim odborom državnega zbora, s simpantijami. Predno bo dala papežu konkreten odgovor, se bo še enkrat posvetovala z glavnim odsekom državnega zbora. Na Nemškem se da toraj ljudstvu, oziroma zastopnikom ljudstva priložnost, da pove o takem važnem vprašanju, kakor je mirovno, tudi svoje mnenje. Kako pa je pri nas?

Ko je grof Czernin prevzel vodstvo zunanjega ministrstva, se je upeljal v avstrijsko in sploh v vso svetovno javnost jako simpatično, ker se je jako odločno izrazil za mir. Toda vedno bolj jasno postaja, da vsa ljubezen do miru ne izvira iz Czerninovega srca, ampak iz srca našega mladega cesarja. Saj se je cesar še te dni izrazil napram odposlanstvu hrvatskega sabora: „Gospoda naj bodo prepričana, da ta vojska ne bo niti dan dalje trpela, kakor bo neobhodno potrebno!“ Vse, kar je Czernin storil za mir, je storil ne iz lastnega nagiba, ampak po volji cesarjevi. Grof Czernin, če prav nadarjen diplomat, ne vzame iz lastne volje nobene iniciative v roke, ampak se pusti le potiskati in porivati. Grof Czernin je v svojem srcu na strani nemškega cesarja Viljema za nadaljevanje vojske, dokler jo Nemčija potrebuje, in le prisiljen služi tudi svojemu cesarju. V tem mnenju nas potrjuje tudi dejstvo, da je nemški voditelj Dobernig izrekel grofu Czerninu popolno zaupanje Nemcev.

Da je prisiljena služba le ovira, je jasno. In za to smatramo grofa Czernina zaradi njegovih simpatij do vsenemških vojnih ciljev za veliko oviro cesarjevega mirovnega prizadevanja. Nujno potrebno bi torej bilo, da bi tudi grof Czernin bil navezan za mnenja ljudstva, oziroma ljudskih zastopnikov.

Kako pridejo mnogoštevilni narodi do tega, da en sam nemški grof odločuje o nadaljni vojski ali o miru, in sicer odločuje samo v smislu naših zaveznikov, a naših lastnih interesov noče spraviti v ospredje? Že sedaj se lahko ustvari po dogovoru forum, pred katerim se vršijo posvetovanja zunanjega ministra z zastopniki ljudstva. Tekom časa pa se bo morala ustava v tem smislu spremeniti, da bo pri vprašanjih o vojski in miru tudi ljudstvo obvezno in veljavno soodločevalo. Ljudstvo v vojski največ trpi, za to tudi mora dobiti pravico, da soodločuje. To je dovolj znano, da pokojni cesar ni maral vojske, in da jo je v odločnem kronskem svetu izsilil grof Tisza ob vehementni podpori domobranskega ministra Ge-

orgija in tedanjega notranjega ministra Heiholda.

Od sedaj zanaprej naj odloča o vojni in miru cesar in ljudstvo, ne pa komodni, dobro zavarovani grofi in generali.

Poljaki dobivajo.

Dunaj, 22. avgusta.

Na sestanku v Lodzu so zaključili Nemci, da ustanovijo za kraljevino Poljsko »Schulverein für das Konigreich Polen.«

Schulvereina še do sedaj Poljaki v kraljevini res niso imeli, sedaj ga dobijo prej, kakor kaj drugega. Srečna Poljska!

Samoumevno je, da taka politika ne pridobiva Poljakov, in ako bi grof Czernin imel več samostojnosti napram Nemcem in več avstrijskega duha, bi lahko zelo lahko pripravil rešitev poljskega vprašanja v avstopoljskem smislu. Schulverein ni prva priložnost za to. Toda kaj Avstrija in Habsburžani, če pa Nemčija in Hohencolarji ne dovolijo?

Državni kancelar Michaelis o papeževi mirovni noti.

Glavni odsek nemškega drž. zbora se je sestel dne 21. avg. v navzočnosti državnega kancelarja, državnih tajnikov in številnih članov zveznega sveta, je izvolil najprej na mesto dosedanjega predsednika dr. Spahna, ki je vsled imenovanja za pravosodnega ministra odložil svoj državnozborni mandat, za predsednika centumskega poslanca Fehrenbacha.

Nato se je oglasil k besedi državni kancelar dr. Michaelis, ki je izvajal približno sledeče:

Med našimi zavezniki vlada popolna edinost. Po izjavi maršala Hindenburga stojimo na vseh bojiščih ugodno. Nedavno sem razkril rusko francoske tajne pogodbe. Iz teh pogodb je razvidno dalekosežni francoski vojni cilj in kako hoče Anglija podpirati Francijo, da se ji izpolnijo njene želje. Pred kratkim je član angleškega ministrstva izjavil, da prej ne bo miru, dokler nemške armade ne bodo vrzene na desni breg reke Ren. Danes pa vam lahko razkrijem še nadaljne četverosperazumove tajne vojne načrte. Dne 7. sept. 1914 je sovražna državna koalicija sklenila, da bo sklenila le skupen mir. Dne 4. marca 1915 pa je Rusija stavila sledeče zahteve:

Rusiji morajo po sklenjenim miru pripadati te-le pokrajine: Carigrad z evropskim bregom Dardanel, južni del Tracije do črte Enos-Midia, otoki v Marmarskem morju, otoka Imbros in Tenedos in na maloazijski strani polotok med Črnim morjem, Bosporom in Izmidskim zalivom do reke Sakarija na vzhodu. Anglija in Francija ste pristali tem ruskim zahtevam. V letih 1915/1916 so se vršila nadaljna pogajanja, po katerih se je Rusiji po sklenjenem miru priznala pravica do armenskih vilajetov Trapecunt in Turkestan, Francija pa bi vzela zase Sirijo z Adano in Mersino ter dalje proti severu ležeče pokrajine do Sivasa in Karputa. Anglija pa bi dobila svoj delež v Mezopotamiji. Ostalo maloazijsko Turčijo pa se je sklenilo razdeliti po ključu, ki ga zahtevajo angleški in francoski interesi. Palestina bo postala mednarodna last. Za ostale turške pokrajine bi se naj ustanovila posebna državna zveza pod angleško nadvlado.

Ko je potem Italija vstopila v vojsko in je zahtevala svoj delež pri vojnem plenu, je prišlo do

novih pogajanj, kojih namen nikakor ni bil se odreči pridobitvam.

Sedaj pa, ko sem tukaj orisal položaj, je došlo papeževo mirovno pismo, zasnovano na temeljni podlagi, da naj stopita namesto moči in orožja pravica in zakon pravosti. Na tej podlagi bi se moralo ustanoviti razsodišče in bi se moralo priti četi z razoroževanjem.

Kar se tiče stvarne vsebine papeževega mirovnega pisma, ne morem poprej zavzeti nobenega tozadevno končnojavnega stališča, dokler se nismo o tej zadevi sporazumeli z našimi zaveznicami. Povdarjam, da je poglavar katoliške cerkve iz lastnega nagiba razposlal mirovno pismo vojskujočim se državam. Čeprav si moram pridržati svoje stališče kar se tiče posameznih točk papeževega mirovnega pisma, vendar že sedaj lahko izrečem, da odgovarja naši, že opetovano izrečeni izjavi in naši politiki od 12. novembra 1916. Pozdravljamo z veseljem vsak pošten poskus priti za korak bližje do miru. Posebno pa pozdravljamo ta papežev korak, ker ga preveva resno prizadevanje za pravičnost in nepristranost.

S kratka povedano: Mi nismo sprožili misli za papeževo noto, marveč, papež je izdal noto iz lastnega nagiba. Mi pozdravljamo papeževo prizadevanje, da bi se s trajnim mirom napravil konec klanju med narodi. Kar se tiče odgovora na papeževo mirovno pismo, smo v zvezi z našimi zaveznicami, toda tozadevna pogajanja še niso zaključena. Kar se pa tiče stvarne vsebine papeževe note, ne morem za sedaj povedati kaj več. Izražam pa upanje, da nas bo papežev korak spravil bližje cilju, ki si vsi ga srčno želimo: Časten mir za domovino.

Govorniki posameznih strank so nato podali svoje izjave. Centrum se je pridružil kancelarjevim izjavam glede mirovne note sv. Očeta in izjavlja, da vidi v mirovnem koraku sv. Stolice, katere nepristranost je znana celemu svetu, čez vse dragoceno pospešitev miru, katerega si narodi tako željno pričakujejo. Stranka nemških katoličanov želi, da bi papeževo zgodovinska nota imela uspeh. Tudi večinoma vse druge stranke so pozdravile papežev korak in izjavile, da se pridružujejo papeževim izjavam. Le narodni liberalci in konzervativci so izjavili, da se ne morejo spuščati v materialno vsebino papeževe note.

Dne 22. avgusta je glavni odsek nadaljeval razpravo o vprašanjih zunanje politike. Državni tajnik zunanjega urada dr. Kühlmann je naglašal, da je najvažnejša naloga zunanje politike gojitev odnošajev do zaveznških in še nevtralnih držav. Tem državam se mora po možnosti prizanesti njih življenskim potrebam, da se tako prepreči nadaljno odpadanje k sovražnikom. V zadnje vojno leto hočemo vstopiti s popolnim zaupanjem.

Napredni poslanec se je izjavil za skrbno gojitev dobrih odnošajev do Avstro-Ogrske. Socialde-

mokraški poslanec pa je rekel, da on in njegovi prijatelji sicer ne zahtevajo, da bi se moral boj P.čolnov omejiti, a ravno tako se mu tudi zdi napačno mnenje, da bi se z bojem P.čolnov dal avtomatično doseči mir.

Centrumov govornik je pozdravil dr. Kühlmannovo besedo o zadnjem vojnem letu. Državni tajnik si je s to izjavo naložil veliko odgovornost, da se bo vojska res tudi končala v tem letu. Michaelis je nato podal zaupno izjavo o zunanji politiki.

Italijansko bojišče.

Bitka ob Soči se nadaljuje z največjo srditostjo. Kljub velikanski sovražni sili je naš položaj, kakor je posneti iz novejših poročil, ugoden. Najhujše napada sovražnik na obeh krilih. Na severnem krilu se mu je posrečilo južno od Tolmina pri Avčah prekoračiti Sočo. Prodril je čez vas Vrha na kalsko planoto. Ozadje te planote, Trnovski gozd, ni za obrambo posebno ugodno. Naši se sovražnemu prodiranju na Kalski planoti močno upirajo. V središču primorske fronte še Lah ni dosegel nobenih uspehov. Na južnem odseku, kjer divja boj za posest Trsta in kjer se izvrši bitka z ogromno silo, je sovražnik dosegel vzhodno od Jamljan nekaj uspehov. Našo črto je na tem prostoru potisnil za 3 do 5 km proti vzhodu. Zgubili smo vas Selo, ki leži med Kraško planoto in Grmadi. Naš odpor je uspešen, kljub približno 1000 topov, ki jih ima Cadorna na soški fronti, njegova armada ne more proti Trstu. Dne 22. avgusta je bil na soški fronti cesar Karel, da se osebno prepriča o vojnem položaju.

Največja svetovna bitka.

Italijanski listi priobčujejo obširna poročila glede ogromnih predpriprav za sedanjo laško ofenzivo. Italijansko armadno vodstvo je baje odredilo tokrat vse potrebno, da doseže svoj cilj. To bitko se sme po pravici imenovati največjo in najsrditeljšo, kolikor jih pozna svetovna zgodovina. Evropa še dosedaj ni videla take bitke.

Najnevarnejši italijanski načrt izjalovljen.

Najnevarnejši izmed vseh italijanskih poskusov predreti v tej ofenzivi našo soško fronto, je bil brez dvoma sovražni poskus prodreti ob morski obali iz smeri od Sv. Ivana ob cesti Tržič-Devin proti Trstu. Ta načrt bi bil, ako bi se bil posrečil, za Trst brezdvomno najnevarnejši.

900 topov proti Grmadi.

Italijani so najhujše obstreljevali naše postojanke na Grmadi. Na 10 km široki fronti je skozi 24 ur neprestano bruhalo ogenj 900 italijanskih topov. Ni najti niti pedi zemlje, ki bi ne bila zruvana in posuta z izstrelki italijanskih topov.

stria obhaja rojstni dan svojega presvetlega vladarja. Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. Prvič ga obhaja; prvič uporabi priložnost, da izrazi ob tem slovesnem dnevu čutila neomejene ljubezni in udanosti do Njegovega Veličanstva. Da se med avstrijskimi narodi s posebnim oduševljenjem udeležuje tega slavja slovensko ljudstvo, je nujna zahteva vsakega slovenskega srca; ta ljubezen mu je že prirojena. V tej ljubezni so naši pradedje prelivali kri, ko so v vseh bojih, kar jih našteva zgodovina naše domovine, branili blagor premile Avstrije in prestol habsburške vladarske rodovine. V tej ljubezni se vojskujejo sedaj naši vrli junaki s tako hrabrostjo, da so jo javno priznali vsi naši slavni vojskovodje, in da jo občuduje ves svet.

V tej ljubezni do Nj. Veličanstva zbrali smo se danes tudi mi, da proslavimo na slovesen način rojstni dan neizmerno priljubljenega cesarja Karla I.

17. avgusta bil je rojstni dan Nj. Veličanstva. Tisti dan so se združili milijoni zvestih podanikov v navdušenem klicu: Slava Karlu I. Živel Karel I.! Ta klic je burno donel po vsej Avstriji; njegov odmev se še danes razlega in se bo mogočno vedno razlegal. Živel Karel I.!

Mi si pa ohranimo od proslavljanja rojstnega dneva Nj. Veličanstva še poseben spomin. Utisnimo si globoko v srce odsev zgodovinsko toli pomenljivega življenja in delovanja presvetlega cesarja Karla I.

Rojen je bil cesar Karel I. dne 17. avgusta l. 1887 na gradu Persenbeug ob Donavi na Nižje-Avstrijskem. Diven je rojstni kraj cesarjev. Nisem se mogel dovolj načuditi njegovi krasoti. Tam blizu je tudi kraj, ki mora biti zelo ljub nam vsem, Arstetten se imenuje, kjer je grob Franca Ferdinanda in njegove visokorodne soproge, nedolžnih žrtev sarajevskih. V le-teh prelepih krajih je preživel mladi nad-

Italijansko uradno poročilo.

Italijansko uradno poročilo z dne 21. avgusta pravi med drugim, da se brez posledka nadaljuje bitka od Julijskih Alp notri do morske obali. Do dne 21. avgusta zvečer so italijanske čete vjele 243 avstrijskih častnikov in 10.103 mož.

Italijansko uradno poročilo z dne 22. avgusta pravi med drugim, da se bitka ob Soči nadaljuje z vso srditostjo. Do 22. avgusta so vjele italijanske čete 311 avstrijskih častnikov in čez 13.000 mož, vplenile pa 30 topov.

Na drugih bojiščih.

Italijanskim listom se poroča iz Petrograda, da bodo Rusi in Rumuni prav kmalu pričeli z ofenzivo. Ali bodo Rusi res ugodili vroči laški želji, pa je drugo vprašanje.

Na Francoskem bojišču se nadaljuje borba v Flandriji, kjer se je Angležem posrečilo doseči nekaj precejšnjih uspehov, ter borba v Champagni, zlasti na fronti severno od Verduna, kjer se je tudi Francozom posrečilo zavzeti nekaj važnih nemških postojank, kakor višino »Mrtvi mož«, in potisniti Nemce za nekaj kilometrov nazaj.

Na macedonskem bojišču in na turških bojiščih položaj večinoma nespremenjen.

Politične vesti.

Grof Esterhazy — grof Wekerle. Grof Esterhazy je odstopil in se gre zdraviti v Davos na Švicarskem. Bolen je na pljučah. Ministrsko predsedstvo je sprejel grof Wekerle. Vsi drugi ministri so ostali.

Slovaki se združujejo. Slovaški tednik »Slovenski Tyzdenik« predlaga, da se spoji s slovaškim listom »Narodne Noviny« in da bi izhajala kot dnevnik. List se bavi s prašanjem o slovaških šolah in denarnih zavodih.

Pravoslavni vladika beži. Zagrebske »Novine« pišejo: Celokupno pravoslavno svečenstvo in ves pravoslavni narod v Boki je vstal proti svojemu vladiki Vladimiru Boberiču, ki je madžarskega mišljenja (rodom iz Banata) in je zaprosil, da se ga odstrani z episkopatske stolice v Kotoru. Vladika Boberič je že odpotoval iz Kotora in se samuklonil viharju svoje črede.

„Univers“ zopet izhaja. Ko je izbruhnila vojna, je moral francoski katoliški list »Univers« prestat. Sedaj izhaja zopet kot tednik. V prvem listu je napisal Bourget članek »Po vojski«, v katerem razpravlja, kake zadeče čakajo Francosko po vojski.

Izvojunjene državne tajnosti. Novi nemški državni kancelar Michaelis se je predstavil evropski javnosti ne toliko s svojim nastopnim govorom, kakor z razkritjem. Dne 28. jul. in 21. avg. je namreč

LISTEK.

Slava cesarju Karlu!

(Pri cesarski slavnosti dne 19. avgusta 1917 v Mariboru govoril prof. dr. Anton Medved.)

Velecenjeno občinstvo!

Kako krasen dan nam je danes naklonil mili Bog! Zlato solnce in jasno nebo sta naši današnji slavnosti ponudila ves svoj dražestni žar: z nami se sladko radujeta.

Pomenljiva je slavnost, h kateri smo se v tako obilnem številu zbrali. Po treh dolgih, v globinah naših src neizbrisljivo zapisanih letih smo se zopet sešli. Kako se tedaj ne bi te slavnosti veselili!

Ta naša slavnost se mi zdi kakor solnčni sijaj v silnem viharju, med gromom in treskom. Hudi in resni so namreč časi, v katerih živimo; hujših še menda naša preljudba avstrijska domovina ni videla. Bili so že dnevi, ko so nad Avstrijo prihrule grozovite uime. Bilo je v 13. stoletju, ko so divji mongolski rodovi upostošili izhodne pokrajine naše domovine. Bila so tri strašna stoletja, ko je južna stran Avstro-Ogrske krvavela vsled srditih turških vlovov, ko je sam Dunaj, srce naše domovine, trikrat tropetal in skoraj obupno zrl v bodočnost. Bilo je desetletje, ko je francoski mogotec Napoleon I. sekal Avstriji rano za rano. A v vseh teh dobah trpele so več ali manj le posamezne dežele. Sedaj so pa zelo resni časi v celi domovini. Kdo tega ne vidi, kdo ne občuti?

Vendar te dni vlada v Avstriji veselje, pristno, čisto in odkritosrčno veselje. Velika, staroslavna — naglašajmo vsako besedo — neupogljiva in nepremagljiva Av-

vojvoda Karel svoja otroška leta. Vzrasel je, kakor rožica v cvetočem vrtu. Ze v neznih letih začela se je odgoja nadvojvoda. Blagor, blagor otroku, ki dobi z ozirom na odgojo dvojni dar od Boga, in to je: dobri stariši in modri učitelji. Ta dvojen dar je Bog podelil Karlu v polni meri. Imel je plemenite stariše; posebno njegova mati Marija, Jožeta je mogočno vplivala na srce in um, probujenega sina. Vsadila mu je v srce temelj vseh vrlin: strah božji, pobožnost in odločnost v čednostnem življenju. Njeno prizadevanje so nadaljevali prvi učitelji; le-ti so bili: v verskem poduku učeni dr. Bogomir Marschall, poznejši tako poljudni pomožni škof na Dunaju, potem grof Wallis in profesor dr. Holzlechner. Visoki gojenec je kazal izvanredno nadarjenost in ganljivo dobrosrčnost. V desetem letu je vstopil v srednjo šolo. Postal je učenec na slovečem gimnazijskem zavodu očetov, takozvanih Šofov na Dunaju. Bil je vedno odličen učenec. Z 18. letom je dovršil latinske šole. Takoj potem se je posvetil svojemu poklicu: vojaškemu stanu. Za vzgled si je vzel takratnega cesarja Franca Jožeta I., ki je bil, kakor znano, vzor vrlega vojaka. Leta 1903 je postal poročnik v 1. ulanskem polku, l. 1906 nadporočnik, l. 1909 ritmojster. Med tem časom je nekoliko prekinil vojaško življenje. Tri leta je namreč študiral v Pragi na češkem in na nemškem vseučilišču; posebno se je hotel uglobiti v pravoslovnem poduku. Na češkem vseučilišču je bil njegov profesor prosluli učenjak, poznejši minister dr. Braf. Tako se je izobrazil v vseh potrebnih vedah.

Po vseučiliških študijah se je vrnil z vso vne- mo k svojemu vojaškemu poklicu. Služil je v raznih mestih, najdalje v Kolomeji v Galiciji. Med tem je stopal vedno višje in višje v častniškem dostojanstvu; vsestranska izobraženost ga je za to usposobila.

Tu izbruhne nenaadoma svetovna vojska, boj, doslovno razširjen po vesoljnem svetu, strahovit boj,

razodel, da ima natančno poročilo o razpravah, ki so se vršile v tajnih sejah francoske zbornice dne 1. in 2. junija. Kako je nemški državni kancelar to poročilo dobil, tega seveda ni povedal, a da ga je mogel preskrbeti samo vohun, to leži na dlani. Kako se včasih dela, da se izvohunijo važne državne tajnosti, to se je posebno zanimivo pokazalo leta 1878 na znamenitih berolinskem kongresu. Vsem udeležnikom kongresa je bila zabičena stroga molčečnost; zlasti jim je bilo zabranjeno kaj sporočiti časopisom. Tajnike kongresa so nadzorovali detektivi in je bilo tajnikom sploh prepovedano vsako občevanje z drugimi pri kongresu neudeleženi ljudmi. A vendar: londonska „Times“ je imela vsak dan natančno in vestno brzojavno poročilo. Predsednik kongresa Bismarck je divjal, drugi diplomatje in uradniki so strmeli, vsa policija je bila na nogah, a vse iskanje je bil brez uspeha. Pri vsaki seji je predsednik novič zabičal udeležnikom kongresa popolno molčečnost in vsak dan je imela „Times“ obširno in natančno poročilo. Šele dosti let po kongresu je angleški karikaturist Funniss celo stvar pojasnil. Poročevalec „Timesa“ je imel tafen dogovor z enim uradnikom kongresa, da mu preskrbi vsak dan poročilo in da se snideta v restavraciji, a kakor da bi se nič ne poznala. Poročevalec je prišel v restavracijo, obesil svoj cilindar na klin in potem zopet odšel; a pri odhodu je vedno vzela cilindar — dotičnega uradnika. V cilindru uradnika je bilo poročilo o kongresu, v cilindru poročevalca pa velik bankovec, nagrada lišta „Timesa“ za poročilo. To se je ponavljalo ves čas kongresa, in vsa prizadevanja policije, dobiti izdajalca, so bila brezuspešna.

Tedenske novice.

Dukovniška vest. Župnija Sv. Vid pri Grobelnem je dobil č. g. Anton Penič, provizor istotam.

† **Župnik Anton Bukovšek.** Pri Sv. Florjanu ob Boču je dne 20. avgusta umrl č. g. župnik Anton Bukovšek. Rajni je bil rojen dne 17. januarja 1884 v Ločah, v mašnika je bil posvečen kot IIIletnik dne 25. julija 1906. Kaplanoval je v Kozjem in na Prihovi. Dne 1. novembra 1915 je postal provizor pri Sv. Florjanu, dne 1. februarja 1916 pa župnik istotam. Č. g. Bukovšek je bil vzgleden in med ljudstvom priljubljen duhovnik ter vrl organizator. »Slov. Gospodar« in »Straža« sta ga prištevata med svoje stalne in zelo pridne poročevalce. Napredka naših organizacij in procvita naših listov je bil izredno vesel. Svetila blagemu, požrtvovalnemu pokojniku nebeska luč!

Visok obisk. Tržaški vladika knezoškof dr. Karlin se je mudil več dni v Celju pri č. o. o. kaptucinih in je pred odhodom počastil s svojim obiskom preč. g. opata in zavod solskih sester.

Odlikovan učitelj. Nadučitelj pri Sv. Marjeti pri Ptuju, Ivan Žunkovič, je odlikovan s častnim znakom 2. razreda Rdečega križa.

Piščalke orgel zasežene. Dunajski listi poročajo, da bodo v vojaške namene zasežene tudi

piščalke cerkvenih orgel, ki so zlite iz kositra ali iz zlitin kositra in sicer piščalke orgel, ki imajo več kakor 8 izpremenov. Izvzete od te odredbe bodo orgle, ki so posebne zgodovinske in umetniške vrednosti.

Imenovanje v sodni pisarni. Leo Trstenjak, kancelist pri c. kr. okrajni sodnji na Brdu na Kranjskem je imenovan za oficijala na njegovem dosedajnem službenem mestu.

✓ **Cesarska slavnost v Mariboru.** V nedeljo, dne 19. t. m., se je vršila v Narodnem domu v Mariboru, kakor smo že kratko poročali, velika cesarska slavnost, ki so jo priredila vsa narodna društva brez oziroma na stranke. Iz Maribora, iz bližje in daljše okolice je prišlo toliko občinstva, da so dobili komaj toliko prostora, da so stali, sedeti ni bilo mogoče vsem. Odbor je najel dobro godbo, ki je igrala neumorno in jako izurjeno pozno v noč. Nedvedova pesem „Avstrija moja“, ki jo je zapel moški zbor pod strokovnjaškim vodstvom, je ustvaril pravo patrijotično razpoloženje. Kot slavnostni govornik je nastopil ljubljene slovenskega občinstva prof. dr. Anton Medved in očrtal z navdušenimi besedami življenje in delovanje našega cesarja Karola I., ki je postal v tem kratkem času svojega vladanja pravi ljudski vladar, ki ljubi vse svoje narode z enako ljubeznijo. Ko je končal govornik svoje s patrijotičnim navdušenjem navdahnjene besede, je zaoril mlademu cesarju trikratni gromoviti živijo. Občinstvo se odkrije in zapoje z velikanskim navdušenjem avstrijsko himno ob spremljanjem godbe. Enoglasno se nato sklene udanostna izjava, ki se je poslala takoj brzojavno na Dunaj. Posebna točka te slavnosti je bila tombola. Dobitki so bili po večini živila, ki so bila vsakemu dobrodošla. Slučaj je hotel, da so jih dobivali ravno revnejši ljudje. Pravo veselje se je razvilo po oficijelnem programu, ko se je razvilo po pristni slovenski navadi veselo petje. Velepomembno je, da so se sešli mariborski in okoliški Slovenci po dolgih in tužnih letih, polnih mučeništva, prvič ravno za cesarjev rojstni dan in so proslavili v prvi vrsti svojega vladarja, do katerega se bodo obračali v prihodnosti, tako upamo iskreno, naravnost kot do svojega narodnega vladarja in ne več potom nam sovražne nemške birokracije, ki je do danes vedno in vedno preprečevala stik med slovenskim ljudstvom in njegovim cesarjem. Prvi rojstni dan našega cesarja kot takega je pa obenem tudi rojstni dan narodnega navdušenja, ki je bilo ubito ves čas te strašne vojne in ki ga je vzbudil zopet naš ljudski cesar. Prof. dr. Medved je zadel na pravo struno, ko je naglašal, da je bil slovenski narod vsa dolga stoletja zvesto udan slavni habsburški hiši in je s posebno ljubeznijo udan sedanjemu vladarju in dokazuje svojo zvestobo ravno zdaj, ko brani njega in domovino na najbolj nevarnih delih fronte. Mi pa dodamo še to: Slovenski narod je in bo vedno zvesto vdan naši habsburški vladarski hiši in išče svojo srečo izključno le pod žezlom habsburških vladarjev, hoče pa svoje domače razmere, svoje šole in vsakojake urade na domačih tleh voditi in upravljati po lastnih sinovih, ne pa po tujih, mu sovražnih ljudeh, ki ga nočejo ali ne morejo razumeti, z eno besedo: slovenski narod se hoče združiti z vsemi svojimi istokrvnimi brati v eno državno skupino, ki ji naj stoji na čelu slavljene današnjega dne, ljudski cesar Karel

I., kakor vsem drugim enakopravnim narodom širne Avstrije!

✓ **Še enkrat cesarska slavnost v Mariboru.** Prijatelj lista nam piše: Neumljivo nam je, da ni mogoče dobiti gledališke dvorane v Narodnem domu na razpolago, medtem ko v nemškem gledališču sploh ni bilo vojakov, v eni dvorani samo mimgrede. Vemo sicer, da so se storili pri vojaški oblasti primerni koraki; a ostalo je vse pri starem. Slovensko gledališče seveda ne sme na dan samo zato, da lahko mariborski Vsenemci kriče v svet: Maribor je nemški, ni Slovencev tukaj. To mesto bi jim naj bilo najmočnejša trdnjava ob nemškem mostu do Adrije. Nedeljska slavnost pa je pokazala, koliko slovenskega občinstva se zbere samo na migljaj; koliko še le na manjšo ali večjo agitacijo. Pozivljamo vodstvo Posojilnice, naj se obrne na merodajna mesta, da se da Slovincem gledališče na razpolago. Se še najdejo v Avstriji mesta, ki lahko zaukažejo tudi naduti vsenemški klici v Mariboru, da naj da vojaški oblasti druge prostore na razpolago in prepusti slovensko gledališče njegovemu kulturnemu namenu.

Cesar odlikoval padlega slovenskega vojnega kurata. Cesar je podal padlemu slovenskemu vojnemu kuratu dr. Ivanu Andolšek viteški križec Franc Jožefovega reda z vojnim okraskom in z meči.

Slovenec — polkovnik. Iz Dunaja se nam piše: Širokim slovenskim krogom kot sotrudnik Mohorjeve družbe znani slovenski pisatelj, ter v avstrijski armadi kot strokovni vojaški pisatelj in izumitelj čislani podpolkovnik Fridolin Kaučič, je imenovan polkovnikom. Kaučičeva najnovejša v armadi uvedena iznajdba, strelni periskop — aparat, ki štiti glavo strelca pri streljanju na sovražnika, se je v strelskih jarkih izvrstno obnesel, in rešil tisočim našim bojevnikom življenje.

Častna kolajna za 40letno zvesto službovanje. V kopalnišču v Rimskih toplicah zaposlena Marjeta Pangert je bila odlikovana s častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

Okrajno glavarstvo proti kmetom. V sporazumu s tukajšnjim okrajnim glavarstvom je imenovan za krompirskega nadzornika v našem glavarstvu član m e s t n e aprovizacijske komisije Vintzetitsch, ki je celo življenje prodajal le ž e l e z o. Kmetski kandidat, ki se razume na krompir, je propadel. Za okrajnega svinjskega prevzemnika pa je imenovan ravnatelj m e s t n e klavnice Kern. Oba meščana in Nemca. Tako nastavlja okrajno glavarstvo okraju tuje ljudi!

Kako se postopa na mariborskem trgu z našimi kmeti. V sredo, dne 22. avg. proti večeru je pripeljal kmet Arnuš iz Korene velik voz hrušek na mariborski trg. Ker je bil sam, ni utegnil takoj ustreči vsem odjemalcem. Krog voza se je nabrala velika množica ljudi, ki je naskočila voz

kakoršnega ne pozna zgodovina, boj z nečuvenci orožji na kopnem in na morju, pod zemljo in pod morjem, celo v zračnih sinjih visočinah.

V začetku svetovne vojske je bil nadvojvoda Karel v Przemyslu. Tedaj so se začeli ravno v takajšni bližini silni boji. Od tedaj nadalje je bil nadvojvoda vedno na bojnih poljih. On spremlja od početka dejansveno svetovno vojsko. Kdor boče pisal zgodovino svetovne vojske, bo moral vedno in vedno imenovati ime: nadvojvoda, oziroma cesar Karel. On je posegel globoko v tok svetovnega bojevanja.

Bil je navzoč v prvih galiških bitkah, tam pri Lvovu, tam pri Grodeku, v onih krvavih, žrtvepolnih dnevih v septembru l. 1914. Posebno v bližini Grodeka je bil nadvojvoda tako sredi bojnega ognja, da so se njegovi spremljevalci bali za njegovo življenje.

Iz Galicije je bil premeščen na bojno črto v Bukovino, od tam v Karpate — v Karpate, prej znane komaj po imenu, tedaj pa predobro poznane kot tužno grobišče tisočerih naših junakov.

L. 1915 ga najdemo zopet v Galiciji pri slavnem prodiranju neprimernih avstrijskih čet. Udeležen je bil posebno v boju pri Limanovi.

L. 1916 ga vidimo na Južnem Tirolskem. Letam je dosegel uspehe, nad katerimi je strmел ves svet. Na čelu junaških čet je začel prodirati v ozemlje verolomnega sovražnika Laha. Daleč, do Arsiera in Asiaga, je privedel svoje zmagoslavne polke ter prizadjal krutemu sovražniku velike izgube.

V juliju 1916 pride zopet na gališko bojišče. kmalu pozneje je bil med zmagonosnimi vojskovodji, ki so tako sijajno prodirali v Rumuniji ter

krvavo osvetili nezvestobo le-tega novega sovražnika.

Tu presune Avstrijo zgodovinski dogodek, ves svet zastri: dne 21. novembra 1916 umre cesar Franc Jožef I., ki je 68 let tako slavno in za svetovno usodo merodajno vladal Avstrijo. Zaplakali so narodi, zaihtela so srca, porosile so se milijonom oči.

Še tisti dan je sledil v vladi Francu Jožefu I. kot cesar Karol I. V viharu dobi je stopil v vrsto slavnih Habsburžanov, med katerimi vidimo izrazite osebe svetovnega pomena: vidimo Rudolfa IV., med Habsburžani veleuglednega vladarja, vidimo plemenitega Maksimilijana I., slovečega viteza, vidimo mogočnega Karola V., tri velike Ferdinande, vidimo pač najduhovitejšo in največjo vladarico, kar jih pozna zgodovina, cesarico Marijo Terezijo, vidimo ljudomilega Jožefa II. in nega, ki je Avstrijo v novodobnem smislu preobrazil, Franca Jožefa I.

V tej dolgi, slavni vrsti vidimo odslej Karla I. Kot vladar je neumorno delaven. Blagor njegovih narodov in čast podedovane Avstrije je vzvišeni smoter njegovega dejanja. Dobrote deliti je njegovo veselje, rane zaceliti, bolečine olajšati, trpljenje ugonobiti — to je njegovo plemenito hrepenenje.

Kako hiti kot vrhovni poveljnik avstrijskih armad od bojišča do bojišča. Sedaj ga najdemo na Tirolskem, sedaj ob krvavi Soči, sedaj v Galiciji, sedaj v Bukovini. Tu bodri vojake k vstrajnosti, tam odlikuje junake, tam zopet tolaži in obdaruje ubogo ljudstvo.

S svojimi dobrimi čini si je takoj v začetku svoje vlade osvojil vsa srca: postal je takoj ljubljene svojih narodov.

Plemenito dejanje, ki kaže njegovo brezmejno dobrosrčnost, je bila takozvana amnestija, s katero je pomilostil 18.000 oseb. Ne poznam v zgodovini vla-

darja, ki bi bil začetek svoje vlade tako veledušno o tvoril. Zaprl je mnogo ječ, a odprl za gorečo ljubezen napram je milijonov src; obrisal je mnogo solz žalosti, a iz oči izvil je neštivilno solz veselja in radosti.

Ravno tak čin ljudomilosti je njegov odlok sedaj od 4. avgusta, da se ne smejo izvrševati smrtno obsodbe brez uradne preiskave in brez potrjenja višjih oblasti.

Slovenskemu narodu je pa priredil še posebno veselje: odločil je, da se mora kranjski polk štev. 17 imenovati „cesarjevičev polk.“ S tem je odlikoval kranjske junake in ves slovenski narod.

Z njim pa deluje Njegova soproga, s katero se je poročil dne 21. oktobra 1911, presvetla cesarica Zita. Slavno občinstvo! Vaše viharo ploskanje je pozdravilo ime: Zita! Prav tako! Kakor angelj usmiljenja spremlja cesarica Nj. Veličanstvo, enaka mu po duhu, sreči in plemenitosti. Začimo torej ponovno: Slava Njenemu Veličanstvu cesarici Ziti!

Za rojstni dan pa podarimo Nj. Veličanstvu cesarju Karlu I. izraz neomejene ljubezni in udanosti. Naj bode pot Njegovega življenja vedno z rožicami posuta. Naj dočaka starost svojega prednika, naj doseže število vladnih let njegovih!

V neizmerni ljubezni mu prisegamo, kar pojememo v cesarski pesmi:

Branimo mu krono dedno
Zoper vse sovražnike!

Sveta nam je prisega:

Vse za dom in za cesarja,
Za cesarja blago, kri!

In kakor molitev done iz naših src besede:
Živi cesar, domovina,
Večna boži Avstrija!

Njegovo Veličanstvo, presvetli cesar Karel I. naj živi! Slava Mu! — Slava!

in ga do polovice izpraznila. Ubogi kmet si ni mogel pomagati; ljudje so jemali in basali sladke hruške, a nič plačali. Nastal je velik vrišč in hruške so izginjale. Nekateri so celo dvigali deske na vozu, da so se hruške vsule na tla. Mestna druhal pa se je rogala kmetu, ki je bil brez pomoči. Slavne mariborske policije in žandarjev pa ni bilo od nikoder, da bi ščitila ubožega kmeta. Okraden ali prav za prav oropan je bil v sredi mesta Maribor pri belem dnevu. Nek mož, ki je spoznal kmetov mučni položaj, je hitel na policijsko stražnico in je zahteval pomoč za kmeta, a bil je zavržen z opombo, da ni nobenega stražnika na razpolago. Naš mož je odšel nato v orožniško stražnico. In tudi tam se mu je reklo: »Ne moremo pomagati. Ni nobenega gospoda na razpolago.« Še le čez dolgo časa je prišel k vozu nek stražmojster gledat, kaj bi se bilo zgodilo. Take so razmere na našem trgu. In meščani se še vedno čudijo, da kmetiški ljudje tako malo pridelkov pripeljejo na trg.

Čevlji za šolsko mladino. Pisarna za oddajo po ceni čevljev za šolsko mladino pri cesarski namestniji v Gradcu poziva vsa šolska vodstva, naj takoj naznanijo glavni pisarni v Gradcu, Annenstrasse št. 31, koliko obuvale se bo potrebovalo za prihodnjo zimo za posamezne šole. Pogoji in cene so se že itak svoj čas naznanile šolskim vodstvom.

Karte za tobak. Dunajski listi poročajo, da bodo v bližnjem času upeljane za vse avstrijske dežele tudi karte za tobak. Na kadilca bo prišlo na teden 25 cigaret ali 10 smodk, množina tobaka za pipe še pa ni določena.

Umor na Ranci pri Mariboru. V nedeljo, dne 19. t. m. je posestnica Ivana Štraus na Ranci pri Mariboru, ko se je vrnila od božje službe, našla 57letno prevzihtkarico Alojzijo Polančič in svojega 6letnega sinčka Ivana Štraus ubita ležati v veži v mlaki krvi. Ropar jo je ubil in oropal hišo. Vzel je nekaj perila in 146 K denarja. V nedeljo nekako po 9. uri je prišel v Štrausovo hišo ruski vjetnik, da bi si izposodil pisalno orodje. Rus je prvi našel ubiti žrtvi v veži v mlaki krvi in je o tem obvestil druge ljudi. Preiskava je dognala, da je bila Polančič v času, ko je ropar prišel v hišo, sama v sobi. Ropar ji je najprvo porinil oster nož od zadaj v hrbet. Ko je klicala na pomoč, je prihitel, nič hudega sluteč njen 6letni Štraus Ivan v hišo. Dobil je od roparja nož v prsi. Obe žrtvi sta se še zavlekli v vežo, kjer sta izdahnili. Umorjena Polančič je imela kakšnih 15 velikih ran; vrat ji je bil popolnoma prerezan, prsti na levi roki zlomljeni. Ropar je pustil nožnico in krvavo srajco v Štrausovi hiši in je s plenom zbežal v bližnji gozd. Žandarji so s policijskim psom sicer našli sled za bežečim roparjem, a v gozdu je pes izgubil sled. Ob sklepu uredništva se nam poroča iz Št. Ilja, da je morilec 23letni viničarski sin in dezertar Anton Maček. V četrtek, 23. avgusta popoldne ga je na neki njivi v Cirknici zgrabil njegov lastni svak Karel Hauptman in ga izročil šentiljskim orožnikom, ki so go danes zjutraj prignali vkljenjenega v Maribor ter ga izročili vojaški oblasti. Morilec priznava svoj čin in pravi, da je ženo zabodel najmanj dvajsetkrat, otroka pa 15krat. Izvršil je tudi več vlovov. Služil je pri 47. pešpolku, kot četovodja. Bil je degradiran in je zbežal iz garnizijskega zapora.

Gospodarske novice.

Zakaj se morajo svinje oddati. S 1. septembrom se bodo morale svinje oddajati kakor dosedaj goveja živina. To je seveda samo na Štajerskem upeljano, kjer pašuje proti kmetom skozi celo vojsko grof Clary. Prihodnji čas bo govejega mesa dovolj, ker bodo morali kmetje prodati svojo živino zaradi pomanjkanja krme. Ubogo ljudstvo po mestih si kupuje goveje meso, ker ima od istega tudi juho. Svinjsko meso bodo jedli večinoma bogati ljudje kot »drugo« meso, v Gradcu seveda grofje in penzionirani generali. Zraven tega pa bo velikanska razbremenitev za mestne mesarje, kajti sedaj se je moral truditi mesar za

svinje, sedaj bodo mu jih prignale kar na dom kmetске ženice, ki seveda po mnenju grofovskih namestnikov nimajo nobenega drugega dela.

Zborovanje hmeljarjev. V nedeljo, dne 26. avgusta popoldne priredi južnoštajersko hmeljarsko društvo v občinski pisarni v Žalcu shod slovenskoštajerskih hmeljarjev. Na shodu se bo govorilo, kako se naj prepreči, da se hmelja ne bo prodajalo pod pridelovalno ceno.

Razdelitev petroleja v mariborskem kraju. Za meseca maj in junij se je okrajnemu glavarstvu v Mariboru za celi politični okraj nakazalo samo 5814 litrov in za meseca julij in avgust 11.677 litrov petroleja. V političnem okraju mariborskem je okoli 20.000 gospodarstev, ki jih je preskrbeti s petrolejem, od teh z večjim številom živinčet okoli 6000, na katere se je pri porazdelitvi petroleja posebno ozirati. Če se možine petroleja primerjajo s številom gospodarstev, ki jih je preskrbovati, se že pokaže približni porazdelilni ključ za okraj Maribor-okolica. Ponovne prošnje za zvišanje tega deleža so ostale pri pristojnih mestih, ki nakazujejo petrolej, brezvspešne. Izgovarjalo se je na splošno pomanjkanje petroleja. Pripomni se, da je v kljub temu pomanjkanju petroleja mnogo občin še le na ponovni opomin vposlalo porazdelilne seznamke; od več občin se sploh ni moglo dobiti takšnih porazdelilnih seznamkov. Za meseca maj do konca avgusta so se posameznim okrajem nakazale le jako skrčene množine petroleja, medtem ko bo z mesecem septembrom bržkone obveljala povečana zimska pridelitev. — Opozorjamo občinske urade, naj vendar pravočasno sestavijo sezname posestnikov in občanov, ki neobhodno potrebujejo petrolej in naj tiste sezname takoj vpošljejo okrajnemu glavarstvu (prehranjevalni oddelek).

Razne novice.

Polovica mesta Soluna zgorela. V starem, ali takozvanem trgovskem delu mesta Soluna je dne 18. avgusta izbruhnil požar, ki je trajal cele tri dni. Stari, ali takozvani trgovski del Soluna je uničen. 70.000 oseb je brez strehe. Požar je baje zahteval čez sto človeških žrtev.

300 oseb zletelo v zrak. Pri mestu Montreal v severni Ameriki se je vnela tovarna za izdelovanje smodnika. Porusenih je bilo 60 poslopij, 300 oseb je pa zletelo v zrak.

Dopisi.

Maribor. Vsled suše je pristal pritok vode s Pohorja v mariborski vodovod zelo slab. Bati se je, da v nekaterih dneh v višje ležeča stanovanja voda sploh ne bo več pritekla. Priporoča se varčevanje z vodo. — Iz tega se zopet vidi, kako neumnost je napravila mestna uprava, ko je dala zasuti stare vodnjake.

Maribor. Okrajna sodnija v Mariboru prosi, da naj se oglasi isti mož pri okrajni sodniji št. 20, ki je bil dne 17. dec. 1916 iz trgovine Worsche poslan v trgovino gospe Ferner preje Holiček v Gosposki ulici, in ki je tam kupil obleko za 140 K in dne 31. dec. 1916 zimsko suknjo za 200 K.

Ljutomer. V torek, dne 21. t. m. je umrl tukaj po kratki bolezni g. dr. Paul Varda, okrajni zdravnik in veleposestnik, v starosti 51 let. N. v m. p.! — V Strožji vasi se je zadušila s fiziološko petletna hčerka kmeta g. Jožefa Vršič. Naše sožalje!

Ormož. Poslanec Brenčič je imel dne 11. avgusta, ob 11. uri predpoldan, v gostilni Kletarskega društva, zaupen sestanek z gg. župani in drugimi uglednimi volilci celega ormoškega okraja. Poslanec je obširno poročal o delovanju v državnem zboru, osobito o delovanju Jugoslovanskega kluba. Poslušalci so poročilo vzeli z velikim veseljem na znanje. Zaupniki odločno zahtevajo popolno odpravo mlinskih kart v celem okraju. Opozorjajo gg. poslance na krivice, katere se jim godijo pri razdelitvi sladkorja, za katerega trgovci po navodilu ptujskega okrajnega glavarstva zahtevajo jajca ali pa potrdilo od župana, da kure ne nesejo. S tem se naprti županom mnogo več dela. Čudno je postopanje okrajnega glavarja v Ptuj, da da take tajne ukaze, za katere niti gospodje župani, kakor so sami izjavili, ne znajo. V Središču baje neka židova kupujeta, oziroma odjemata, jajce od posestnikov po 20 vinarjev komad in potem ista po 50 vinarjev prodajata na Ogrsko. Zahteva se tudi strogo nadzorstvo pri trgovcih, pri razdelitvi sladkorja, moke itd. Gospod poslanec je obljubil o raznih pritožbah takojšnjo posredovanje. Ker je letos

tudi veliko pomanjkanje železja za obroče, je obljubil g. poslanec, da bo posredoval, naj se vinogradnikom takoj priskrbijo potrebni obroči za sode.

Orlovo. Za injo nedeljo, dne 19. t. m. je obhajal naš »Orlo« svojo desetletnico. Slovesnost se je vršila v znamenju narodove sloge in za to jo smemo imenovati uprav sijajno in vrlemu »Orlu«, ki je vseh deset let držal svojo narodno zastavo visoko in neomadeževano, moramo čestitati na krasnem uspehu. Predpoldan se je vršila cerkvena slovesnost, pri kateri so »Orli« nastopili v kroju. V svojih molitvah so se spominjali za čast domovine padlih tovarišev. Propovedoval je naš mladinski voditelj prof. dr. Hohnjec. Popoldan ob 2. uri se je začela slavnost v prostorih Društvenega Doma. Otvoril je slavnost prof. dr. Hohnjec ter pozval vse navzoče, da dajo glasno izraza svojim čustvom napram presvitlemu cesarju, kojemu pozivu se je mnogoštevilno občinstvo odzvalo z velikim navdušenjem. Na to je imel poslanec dr. Korošec govor v proslavo Orlove desetletnice. Zelo je ugajala burka »Ne kliči vraga!«. Tudi srečolov. licitacija in posebno tamburanje je mnogo doprineslo k splošnemu radostnemu razpoloženju. Vrlemu Orlu in njegovemu velikemu prijatelju svetniku Časlu kličemo: Slava! Neustrašeno naprej!

Listnica uredništva.

E. Hvala lepa a članek Pride v priložni številki. Prosimo, oglašite se večkrat s takim gradivom. Pozdrave! — Ptujski okraj: Članek o razmerah v ptujskem glavarstvu smo morali rasi p manjkanja prostor, odložiti i za prihodnjo številko. — Kogaška Slatina: Bomo porabili.

Posestvo se kupi.

V bližini Celja se želi kupiti majhno posestvo. Ponudbe na naslov E. K. Celje, poštnoležečo.

Prostovoljna dražba

bode v nedeljo dne 26. avgusta od 4. ure popoldne naprej in v ponedeljek dne 27. avgusta od 8. ure naprej v Slivnici pri Mariboru v župnišču.

Prodalo se bode: 4 krave, 1 breja svinja, 3 brane, 2 pluga, 1 sani, nekaj sodov, mlin za vajanje, mlatilnica, osipalnik, okopalnik, stroj za luščenje koruze, rezalni stroj, nekaj pohištva.

Hiša se odda v najem.

Na Ptujski gori (najbližja železniška postaja Sterntal) z vsakdanjo voznopos tarbo se odda v najem hiša v lepi, solnčni legi z dvema sobama, kuhinjo, podstrešjem, zelenjadnim vrtom itd. od 1. septembra 1917 naprej pod ugodnimi pogoji. Poprašati je v upravnistvu Straže.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prerane smrti naše nedomestljive in nepozabne soproge, maminice, hčerke, sestre, oziroma svakinje in tete, gospe

Nežike Cukala,

izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo veleč. dahovščini: g. kanoniku Hriberniku iz Braslovč, gosp. duhu svet. Zdolščku in g. kaplanu Potočniku iz Št. Jurja ob Taboru, gospodu župniku Grobelščku iz Gomilkega, gosp. župniku Končanu iz Št. Pavla pri Preb., obema gg. kaplanoma iz Griž in Braslovč ter gosp. kaplanu Rančigaj iz Tebarja za častečo spremstvo. — Prav posebno pa nas veže dolžnost, zahvaliti se gospodom pevcem za ubrane in silno tolažilne nagrobnice, ki so bile po svoji dovršenosti prava posebnost in hladilo našim žalostnim srcem. Najiskrenejšo zahvalo izrekamo tudi vsem darovateljem krasnih cvetk, ki jih je ranjka naša Nežika toliko ljubila, ter obilnih nagrobnih vencev. Tem in sploh vsem, ki so jo od blizu in daleč, celo iz Žalca, na nje zadnji poti v tako obilnem številu spremljali in delili našo bol z nami, bodi Vam še enkrat najprisrčnejša zahvala in Bog naj Vam povrne stotero, našo Nežiko, pa prosimo, ohranite v najblažjem spominu.

Št. Jurij ob Taboru, 21. avgusta 1917.

690

Globoko žalajoči ostali.